

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

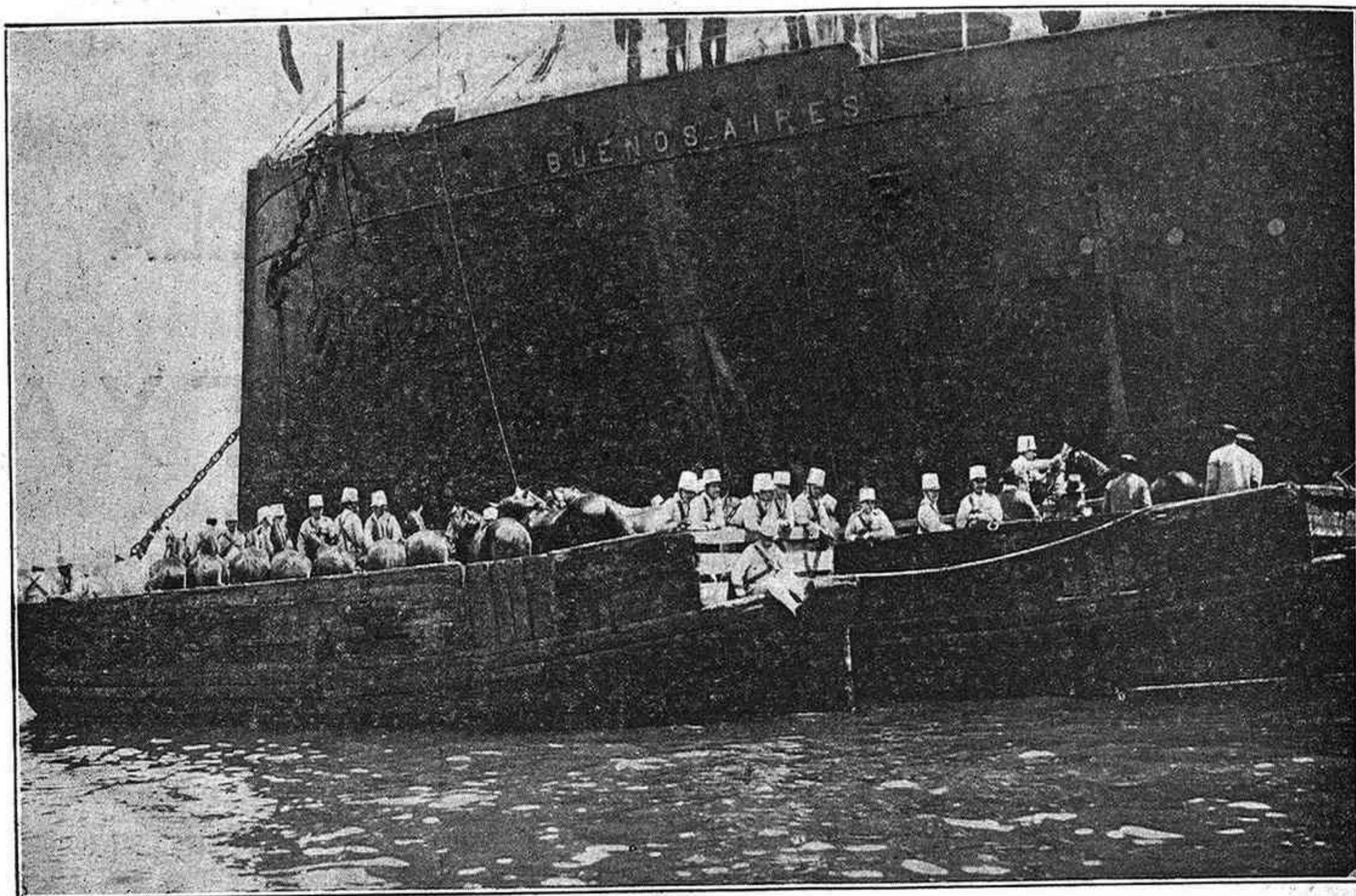
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

NOTA TRISTA

Primera expedició embarcada el diumenge cap á Melilla, ab motiu dels successos del Marroch.

EN EL BUENOS AIRES

Continúa l' embarch de tropas cap á Melilla.

CRONICA

CÓM ho podria fer pera declarar pública y solem-
nialment, davant dels meus conciutadans, que
soch contrari, obertament contrari, á la guerra
á que intenta abocarnos el govern d' Espanya? ¿En
quina forma concisa 'm seria dable exteriorisar mi-
llor la meva ferma protesta contra la sagnant guspi-
ra d' odi qu' en camps africans ha pretingut encen-
dre un boig ó un malvat?... Ah,... ja ho sé. Aixís que
'm topi pel carrer ab el popular curandero *Ali-Xa-
rau*, el convidó á fer beguda. Vull tenir el gust, á
plena llum, á las taulas de fóra del «Orient» ó la
«Maison Dorée», de dringar ab ell unas copas, á la
salut de la Humanitat.

Ja está dit.

L' ilustre moro catalanisat es un marroquí de bon
esser; ab ell s' hi poden tenir paraulas y mantenir
pactes. Donchs, ab ell, qu' es més amich de nosal-
tres (sobre tot de las nostras femellas) que no ho
han estat may els seus compatriotas de Frajana,
que son els que ab més hipocresía saben fernos la
gara-gara, ab ell, dich, m' hi entendré, segurament,
millor que no s' entendrá l' Allendesalazar ab l'
Embaixada, y m' hi entendré perque l' aixerit *gale-
no* es un home que se sab posar á la rahó, y aquesta,
jo, la dono encare que sigui á un moro, quan la té, y
ell la té tota; més ben dit, la tenia tota l' altre día,
quan me deya ab tó de moro convenzut:

—Jo no sé si las tropas espanyolas s' apoderarán

tart ó aviat de Zeluan; lo que sí m' atreviré á afir-
mar, sense por d' equivocarme, es que no tardaré
mayre á veure moros al Ajuntament de Barcelona.

*
*
*

Diumenge á la tarde, tot dirigint els passos al
Port, anava per las ramblas desgranant un íntim y
silenciós rosari d' ignocentas disquisicions.

Jo 'm deya:

—Son d' un' altra rassa, es veritat... Ells son ne-
gres, nosaltres blanchs, pero, la seva sanch ¿no té la
mateixa rojor que la nostra? En els seus glòbuls ¿no
hi palpitan idéntichs gèrmens de vida evolutiva?...
Físicament, valen innegablement més que nosaltres,
els moros; ells son en sa majoría alts, fornits, amples
d' espatllas, sortits de pit, ardents, fermes y virils...
Res de particular tindrà, donchs, que las sevas futu-
ras generacions arribin á ser més fortas, més aptes,
més perfectes que las nostras...

¿Y quíns propòsits ens guían, al enviar, ara, tants
homes y tanta ferramenta á casa seva?... Aném á
prevenir ó á conquistar?... Es que, en nom d' una
civilisació relativa y fins discutible, hi ha dret á es-
combrarlos de la seva patria, tan estimada per ells
com la nostra per nosaltres, pel gros pecat de no
haver sapigut ó no haver volgut europeisarse al ca-
pritxo dels seus vehíns?...

¿Es l' amor propi, la justícia malparada, l' honor
nacional, el natural instint de defensa y conservació,
lo que 'ns mou á la brega, ó es l' esperit aventurer,
la sed de represalias insensatas, l' ambició de boti-
guer que veu allí una font inestroncable d' ingressos

en las minas, en els carrils, en el comers, en l'industria?... En una paraula: ¿es el crit de la sanch ó la febre d' or?...

*
*
*

Aixís cavilant, vareig arribar al Moll, ahont un remat d' homes joves, plens de salut, esperava un' ordre imminent.

Cada soldat ab la seva colla de parents y amichs, formavan un grupo pintoresch. El que no tenia amistats ni parentíu, entrava en franca conversa ab el primer desconegut, com si tota la vida s' haguesin tractat.

—Ja 'n sentirás parlar d' aquest!... Es un brau... Els diaris n' anirán plens!...—deya un obrer endiu-menjat senyalant á un dels futurs héroes.

—Mireu si 'n soch, de valent,—respongué l' interpelat—que la mare, al despedirnos, se m' ha penjat al coll, y encare estich dejú de plorar.

En aquelles horas, de veritable proba, el nostre jovent de cor sá y fort, no plorava, nó, es cert; més, tampoch se podia dir que se n' anés ab aquella sorollosa alegría que en altras épocas, en no molt llu-

nyanas ocasions, feren clássichs els embarchs de tropas. Aquesta vegada, de guitarras y panderos, se n' haurán vist embarcar ben poch, potser cap. Res de xarangas, ni crits, ni cantarellas, ni viscas de cap mena. Silenci obligatori y persuassiu, y, més que res, silenci eloqüentíssim.

De tant en tant, atravessava el formiguer d' ánimas un venedor d' ayguardent. No s' hi va pas fer la vida, pobre home.

A lo millor, per entre la bellugadissa de gent, vejam un bras de dona del poble que s' obría pas, allargantse, y sentíau una veu:

—Té, Jaumet!... Es de la tía Sisca, que no ha pogut venir...

L' héroe innominat desembolicava 'l paperet: Dugas pessetas y uns escapularis del Carme.

L' abrás plé de coratge dels pares amantíssims; l' encaixada ferma del germá carinyós; els besos ignocents dels nebodets condolguts, y la estreta rabiosa de la promesa, tot aixó y més encare, tot aixó y la silueta de las nostras montanyas y la flayre dels nostres jardins s' ho enduyan, aquest cop, mar enllá

DELS ESCARMENTATS...

—¿Figas de moro?
—Vaji en compte, que punxan.

acompanyat d' agrors extranyas y obscurs presentiments...

*
*
*

Un artiller de Montanya, alt, sapat, de fisonomia simpática y testa inteligent, esperava en el moll el fatídich toch de corneta.

Dret, al costat del matxo, que de tant en tant alsava pausadament el cap pera cercar, gelós, una carícia, el soldat guaytava ávidament, estirant el coll ab fallera, tant com podia, per damunt de la gentada.

De prompte 's vegé voltat de donas y criaturas que 'l masegavan á abrasadas, ab las llágrimas als ulls.

—Bona sort, noy, bona sort!..

—Escribú llarch y sovint..

—Per nosaltres, no t' amohinis... Lo que has de demanar es forsa salut, y que aixó s' acabi aviat.

Ja era tart. La senyal d' embarch estrident y feridora va promoure en la munió un moviment ondulatori ben marcat... A la onada va seguir un murmur com una exclamació colectiva, y res més.

D' un tros lluny:

—Adeul...

—Adeu...

—Adeussiaul...

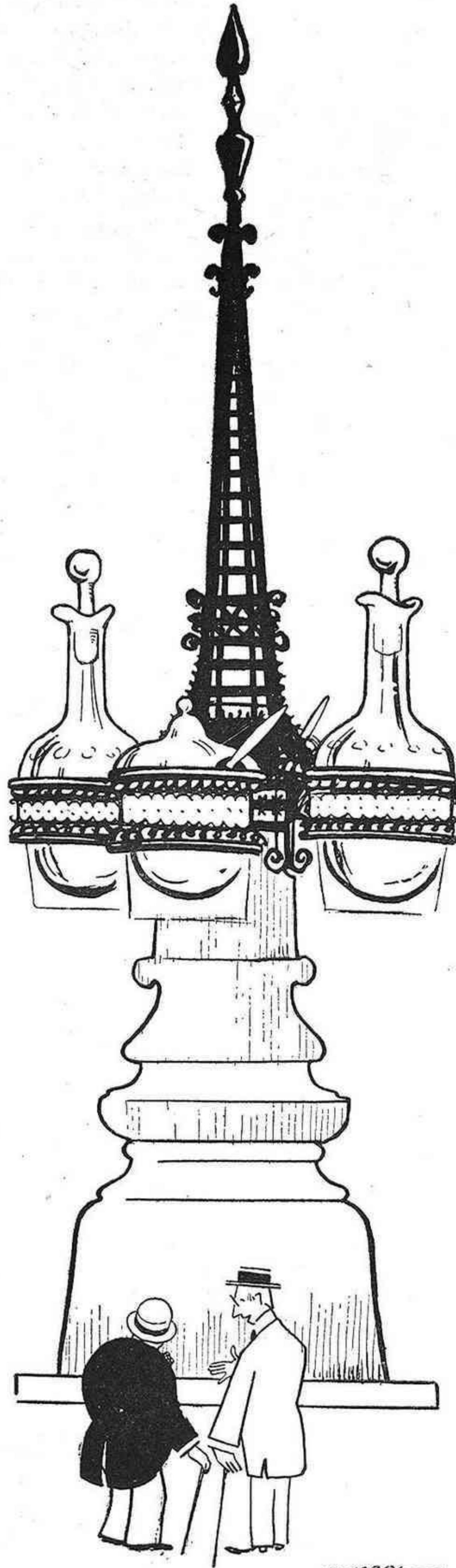
Y la gent comensá á desfilar, els homes barbotejant mots indesxifrables, las donas aixugantse, encare, 'ls ulls.

Quan ja no va tenir á qui abrassar ni petonejar, el sapat artiller de Montanya s' encará ab el seu matxo y, manyagament, ab las mans toscas del treball, li va fer una festa al morro, fentli mostrar una restrellera de dents blancas y grossas...

Jo pensava:

—Si ara, en aquest precís instant, en comptes de la pacient y resignada bes-

L' ÚLTIMA CREACIÓ DE 'N FALQUÉS

—Son macas las cetrilleras...

—Sí, però 'ls hi falta sal.

tia de càrrega tinguessis á tret de bras l' imbecíl agiotista causant de las negras perspectivas qu' en l' horitzó 's disbuixan,... quí sab quin sant te detindría!..

Y aquest pensament sobtat, va venirme perque, en la tendra manyaga del brau soldat al pobre matxo, el seu companyó, hi veyá jo, concentrats, tot l' amor dels humils y tota la ira que serán capassos de sentir el día que deixin de ser febles.

FRA NOI

POSTALS

(Bon día y Bona nit)

Anant dematí al treball, quan la feyna era pesada, si tu 'm davas el *Bon día* més lleugera la trobava.

Y per agoviat qu' estés, al vespre, al tornar á casa, me treya tots els pesars la *Bona nit* que 'm donavas.

Un día, boy treballant á dalt de tot d' una escala, se 'm feu aquésta endarrera y, abalansantme, vaig caure.

Va sé un moment curt y [greu:

Perduda toda esperansa, tanco 'ls ulls, em sento al cor una forta sotragada...

Y al trobarme á terra viu, vaig fé una mitja rialla y el meu primer pensament va ser per tú y per la mare.

MIQUEL ANGEL

FANTASIA MORISCA

Als espanyols, hi ha que confessarho, ni la experiencia ni 'ls partes telegráfichs dels diaris ens serveixen de res. ¡Sempre 'ls aconteixements han d' atraparnos desprevinguts!

Espanta 'l número de ciutadans curiosos que, moguts pel noble afany de saber el terreno que trepitjan, han entrat aquests días á las llibrerías ab la mateixa cansó:

—¿Un mapa del Riff?...

—No 'n tenim cap. Potser aviat ne rebrém algún.—

¡Galdosa respostal

ELS CONQUISTADORS DEL AYRE

M. HUBERT LATHAM

instal·lat al timó del seu monoplà *Antoinette IV*, ab el qual projecta atravessar el canal de la Manxa.

(Inst. ROL)

¡Potser aviat!... ¡Com si la impaciència patriòtica fos cosa que tingués esperal... ¡Com si la necessitat d' aclarir el cóm y 'l qué de la qüestió d' Africa pogués satisferse ab aquest *potser aviat*, proferit ab tan vergonyosa negligència!...

Verdaderament, el descuyt dels nostres fabricants de mapas no s' explica.

¿No era cosa prevista y anunciada la campanya del Riff?... ¿No se sabia desde fa dos ó tres mesos que 'ls moros de tot' aquella comarca estaven soliviantats y que d' un moment al altre anavan á ferne una de las sévas?

Y donchs ¿en qué pensavan els nostres cartógrafos? ¿Qué esperavan? ¿Per qué, ab temps, no 's prevenían, confeccionant un bon mapa de la regió d' *autos*, ab las sevas montanyas marcadas ab sombra, els rius senyalats ab tinta blava y las posicions *enemigas* indicadas ab els corresponents pichs vermells?

Cert que 'ls editors en el pecat portan la penitència, donchs, mercés á aquest punible abandono, no serán pocas centas y potser mils las pessetas que deixarán d' entrar en els seus calaixos; pero entretant ¿cóm quedan els guerreros de café, els aficionats á la estrategia casulana, els que, armats d' agullas ab banderetas, segueixen ansiosament sobre 'l mapa y á honesta distancia las operaciones dels exércits,

guiantse pels *partes* d' última hora ó per las pissarras dels diaris?

Un amich meu, qu' encare 'n guarda un de quan la guerra de Melilla—aquella de 'n Margallo y en Muley Araff—me l' ensenyava l' altre día, extenent-lo ab desesperació sobre la taula.

—¿Veü?—me deya:—Tinch aquest, pero avuy aquest mapa no serveix de res. El territori que aquí apareix marcat, actualment no *juga*. Repari: el Cap Tres Forcas, Sidi-Guariaix, el fort de Camellos, Cabrerizas altas, Cabrerizas baixas... Ara no se 'n parla d' aixó ¿veritat?

—En efecte; el teatro dels aconteixements es més cap á la dreta.

—Per xó mateix, que 'm veig perdut: no sé ahont plantar las banderetas que ja tenia amanidas. L' Atalayón... ¿ahont es l' Atalayón?... ¿Y la Mar Xica?... ¿Y la Restinga?... ¿Y 'l Cap del Aygua?... ¿Y 'l Mulya?... ¡Ah!... ¡Cregui que n' hi ha pera donarse als dimonis!...

Y com aquest, demanin. Preocupa més avuy á la gent la qüestió del Marroch que la repartició de las varas de tinent d' arcalde ó 'l galimatías de las bombas del Paralelo.

A horas d' ara, al café, ja he presenciat sobre aquest palpitant tema mitja dotzena de disputas. ¡Y

no poch encarnissadas, alguna d' ellas!... Si las nostras tropas cauhen sobre 'l Marroch ab tanta furia com els punys dels Napoleóns barcelonins sobre 'l marmol de la taula, lo qu' es als pobres riffenys ja 'ls planyo...

Ab tot, val á dirho, en mitj de las atrocitats qu' entre glop y pipada se solen allí llensar, devegadas se 'n senten de bonas.

Ahir, en un petit grupo ahont se remenava el bu-

VA LLARCH, VA LLARCH

—Pero íqué fa aquest vigilant de Montjuich?
¿Encare no senyala la vuelta del caudillo?

—Mestre, si lo qu' espereu es aixó, me sembla que faríau molt bé assentántvoshi.

llit africá, un dels *oradors* va pronunciar una frase que 'ns deixá sorpresos.

—Prescindint de las sevas proporcions—va dir—la qüestió del Riff es una exacta reproducció de la dels pous de Moncada.—

Es clar, ningú 'l va entendre. Y ell va continuar:

—Sí, senyors, ni més ni menos. Perque ¿en qué consisteix el litigi dels pous? En que l' Ajuntament, obrant ab lleugeresa imperdonable, va fer obras en un terreno que no era seu, y ara 's troba ab que l' amo 'l vol treure.

—Y al Africa?...

—Lo mateix. Una companyia espanyola, tant ó més lleugera que la nostra corporació municipal, va posarse á explotar una mina en terra riffenya, y ara han comparegut els naturals del país y li han dit: «S' ha acabat la explotació.»

—¿Es dir que tu defenses al moro?—va cridar un, comensantse á exaltar.

—Jo no defenso á ningú; però, si resultés que 'l moro té rahó, ¿per qué no havíam de donarli?

—Es cert, la rahó s' ha de dar á un moro; pero es impossible donarla als que, pera fer valer els seus drets, arman emboscadas á uns pobres treballadors que no saben de qué 'ls hi parlan.

—Oh!... En aquest assumpto, com en tots els del món, hi ha lo que 's veu y lo que no 's veu.—

Y va callar.

Jo, si haig de parlar ab'franquesa, també ho crech que ab aixó del Riff hi ha moltes cosas que no 's veuhen y altrás que 'ns las fan veure molt diferentas de lo que son.

Tant ho crech així, que mentres la qüestió no estigui del tot aclarida y no se sápigá á qui perteneixen las minas, de qué son, cuánts metros tenen de fondaria y quín destino 's dona als minerals que d' ella s' extreuhen, penso reservar la meva opinió sobre l' assumpto y observar en aquests solemnes moments una actitud—com diuhen els polítichs—expectant.

Fins me propono—vejin si filo prim—mentres durin las actuals gravíssimas circunstancias, abstenirme de menjar figas de *moro*.

Primer, per conservar la meva neutralitat.

Segon, perque no m' agradan.

MATIAS BONAFÉ

El ridícul *leader*

La tercera sessió del Ajuntament nou ha portat la tercera revolcada y el tercer fracás del *leader* lerrouxista al municipi. Per tercera vegada 'l senyor —¡pobre senyor!—Emiliano Iglesias Ambrosio ha fet davant del Consistori y davant de la ciutat un tristíssim paper ridícul. El seu discurs del dimars darrer, en el qual el *leader* exposá 'l programa radical—¿radical?—á Ca la Ciutat, es un discurs que fa llástima y que fa pena.

Per la manera antiparlamentaria y inhábil com digué las cosas, el senyor Iglesias Ambrosio se demostrá absolutament indigne d' esser, no ja un quefe de minoría en el municipi, sinó ni sisquera un regidor serio. Ell entrá al Saló de Cent ab fums de conquistador, á tall d' orador gran y temible y ab pretensions de pou de ciencia. Y aquí 'l teníu, després de tres sessions, tot rebregat y brut de la pols de las revolcadas. El senyor Iglesias Ambrosio ha entrat ja definitivament en la categoría dels regidors humorístichs, al estil d' en Zurdo de Olivares, la única missió dels quals consisteix en divertir als

EL CALENDARI HO MANA...

—¿Prenent la fresca, senyor Baldiri?...
—Qué s' ha de fer!... ¿no som al fort del Juliol?...

companys y al públich en las sesiones llargas y pesadas, per medi de las sevas frasses grotescas y de las sevas sortidas de fogó.

Y en quant al fondo del parlament-programa del senyor Iglesias Ambrosio, revelador de la seva mentalitat y de la seva cultura, l' impressió es encare més trista y depressiva pera aquest pobre *leader*. Alló no es un programa municipal, ni un programa de cap mena; alló es, simplement, un enfilall d' absurditats y d' incoherencias polítiques y económicas. El senyor Emiliano Iglesias Ambrosio anunciá, en nom dels radicals, que aquests volían emprendre al Ajuntament una gran obra de reformas y milloras de tota mena: reformas urbanas, reformas culturals, reformas higiénicas, reformas económicas, reformas obreras, municipalisació de serveys, etc. Y á continuació afegí: «Pero nosaltres no volém crear cap impost nou; no volém fer altra cosa que sanejar els actuals impostos». ¿Pot haverhi res més desbaratat y contradictori? A Barcelona, com á tot arreu del món, las grans reformas, sobre tot las de carácter

social y obrer, representan gastos considerables que fan necessaria la imposició de tributs nous. Aixó, que ja es de sentit comú, ho comprova l' exemple de tots els municipis mundials. Els grans municipis inglesos ne son una bona mostra. Tota obra socialisadora y reformista en el municipi implica un augment important en las cargas públicas. Y aixó, que per tothom es sabut, sembla ignorarho aquest portentós cervell de Galicia que 'ls lerrouxistas han portat de *leader* al Ajuntament barceloní.

En aquesta vital qüestió de las reformas y dels gastos que ineludiblement ocasionan al comú, el criteri de tots els partits radicals de tots els païssos es el d' establir els impostos de manera que cayguin sobre las classes adineradas, com es llógich y just. El problema de las reformas socials que 's poden fer dintre de l' actual régim de la societat, consisteix en treure diners dels rics pera millorar las condicions de la vida dels pobres. Els impostos progressius sobre la riquesa, y en lo que fa referencia al municipi l' impost sobre 'ls lloguers, son preconisats per tots

els radicals de debó. Y es sorprenent veure com els radicals de etiqueta que s'hostatjan en la *Casa del Pueblo* se manifestan contraris, per boca del seu ridícul *leader*, a la reforma tributaria municipal y declaran que ja están contents ab els impostos d' ara, si bé sanejantlos una mica més.

¿Y son aquests els radicals espantables que havían de capgirarho tot? ¿Es aquest el seu programa municipal? ¿Es aquest el seu *leader*?

Donchs, vaja, que 's desin tots plegats.

WIFRET

TEATROS

TÍVOLI

El dimecres de la corrent senmana va tenir lloch la despedida de la bellugadissa Dora. Figúrinse cóm devía anar aquell *garrotin* enervador!... En tres seccions, *nada menos*, va tenir que veure's ovacionada en un mateix día.

Las típles Meyer, García y Correa segueixen cridant l'atenció pel seu art y la bellesa plástica de las sis pantorrillas de que, en conjunt, disposan.

Per ahir estava anunciat el debut del *Trio La Rosa*; y en la funció de la nit degué celebrarse el titulat Festival Aragonés.

ELDORADO

CONCERT ORFEO CANIGÓ

Ab un plé á vessar va donar en aquesta sala 'l darrer concert de l' actual temporada l' aplaudit «Orfeo Canigó», el qual, á instancias de la concurrencia, 's veje obligat á repetir moltes de las composicions que formavan en el programa, qu' era ben triat y bastant nutrit. Recordém entre ellas *Bon rossinyol*, *La Pastorel-la de Fonticó* y *Las festas d'Héle*.

La senyoreta Fossas y els senyors Roig y Moncunill ajudaren al bon éxit d' aquest concert, que recordarán ab exquisida emoció els seus assistents.

NOVETATS

Ab un bonich programa va arranjarse la funció benefici de la senyora Alba. La celebrada artista va lluhir sas meritíssimas facultats en els tres actes de la hermosa obra de 'n Benavente *Lo cursi* y en la sarsueleta *La Patria Chica*. En obsequi á la beneficiada, prengueren part en la funció alguns artistes del Tívoli.

—Durant aquests darrers días y entre altras obras de repertori modern, s' ha representat el popular drama detectivista *Sherlock Holmes*, que ha sigut discretament executat pels actors de Novetats.

—*Sangre gorda*, passatemp dels germans Quintero, es una de tantas juguinas plenas d' enginy y gracia á que 'ls populars autors andalussos ens tenen acostumats; sense cap trascendencia, pero ab un diálech fácil y picaresch que no cansa. La senyora Ruiz (beneficiada) y el senyor Santiago, admirables, en l' interpretació.

—Ahir, dijous, degué despedirse del nostre públich la notable companyia del *Teatro de la Comedia*, de Madrid, ab las obras *El gran tacaño* y *El agua milagrosa*.

POLITEAMA (ARENAS)

Il Trovatore, *La Bohème* y *L' Africana* constituheixen, avuy, el *terno* d' óperas que donan bó de sentir en aquesta vastíssima sala estiuhenca.

En la primera ha fet sa presentació el celebrat tenor Giacchero, que ha sabut guanyarse tot seguit las simpatias dels concurrents á *redondel* y *tendidos* ab el seu espléndit *dó* de pit. *La Bohème*, en mans de la simpática Berlendi y del afortunat Salvaneschi, va anar com uná seda. Y *L' Africana* obtingué un admirable conjunt, gracias al talent de la Giudice, al mestre director y á las potents facultats del jove tenor senyor Famadas, que, com vam insinuar l' altre día, es una bonica esperansa per l' art líric.

—El *Faust* y la *Aida* alternan ab las susditas óperas, á gust y satisfacció del públich, que cada día es més nu-

ENTRANT A CÀ LA CIUTAT

---Sento que raja, sento que raja... però no sé trobar l' aixeta.

merós, y en será molt més com més ens apropem á la canfcula.

BOSCH

Després de la xamosa partitura d' Auber, *Fra Diavolo*, que ha sigut, per altra part, una de las óperas millor interpretadas pels artistes del *Bosch*, ha tingut á bé l' Empresa desenterrar l' oblidat *Ione*, famosa obra de Petrella, tot melodía, sense gens de picardia técnica, ni cap mena de treball harmónich.

Ab tot, l' ópera ha agradat y ha servit pera guanyar-s'hi justíssims aplaudiments las senyoras Rossini y Lucchini, y els senyors De Fernando, Azzolini y Molinari.

La presentació escénica, conforme.

Y la direcció, á cárrech del mestre Baratta, digna d' elogi.

—Avans d' ahir degué estrenarse un altre ball mímich ab decorat y trajos nous. El ball se titula *Estudenti Parigini*, y no 'ls ne puch dir res, perque encare no s' hi han recreat els ulls d' aquest afectíssim de vostés segur servidor, *que lo es*

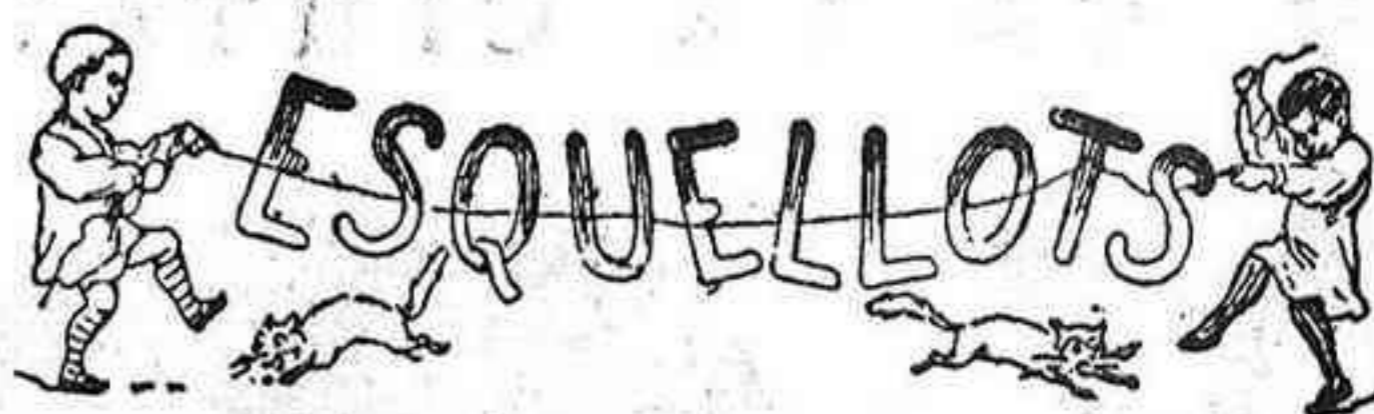
L. L. L.

ACTIVITAT Y APLICACIÓ

—Marranoy!... ja has acabat el cartapacio?... Sí que has anat depressa!...

—Que z penza que zoch l' Ajuntament, jo!...

A la tercera va la vensuda.

Dimars per fi, després de duas tentativas inútils, va quedar resolt el plet de la primera tenencia d' arcalde, comensat al Saló de Cent el día hu d' aquest mes.

Torná, com era de lley, á celebrarse la votació; torná el gallego Iglesias á alcansar 25 vots contra 25 que n' obtingué en Layret; torná á confiarse á la sort la designació del qui en definitiva havia d' empunyar la codiciada vara y, perque la *tornada* fos complerta, torná la capritxosa fortuna á inclinar-se en favor del regidor catalá, qui, desde aquell moment quedá proclamat primer tinent d' arcalde.

Decididament, el senyor Iglesias está de pega.

Quan un home, en tres cops d' anar á la rifa, surt tres vegadas rifat, *¡malorum signum!*

¿Vol dir, don Emiliano, que aixó no es qu' en Valentí Camp l' ha mirat malament ó qu' en Morros li ha preparat un malefici?

¡Gran noticia!

Las *Damas Rojas* tindrán aviat bandera.

Uns quants ciutadans generosos han obert ab aquest fi una suscripció pública, y en l' actual moment portan ja recullits una pila de quartos.

No vajin ara vostés á figurarse que 'ls protectors de las *Damas* siguin gent de poch més ó menos, nó. Repassin la llista dels suscriptors si la tenen á má, y en ella, entre altres, hi trobarán aquests noms:

«Enrique Nel-lo, 5 pesetas.

»Santiago Mundi, 5 pesetas.

»El marqués de Castrofuerte, 50 pesetas.»

¿Eh?

«Un marqués nada menos, ¡qué atrocidad!»

Y consti que aixó de l' *atrocidad* no es cosa nostra ni aludeix en lo més mínim al fet de que un senyor de sanch blava dongui deu duros á unas *damas rojas*.

Ho dihem així perque així ho diuhen en certa famosa sarsuela.

¡Qué atrocidad!

A dintre del célebre urinari de la Rambla de las Flors que, arrenecat del seu antich emplassament, acabava de ser instalat al Paralelo després d' una total restauració, el diumenge va trobarshi un' altra bomba.

Conseqüencias de no haverse seguit el nostre consell.

Sí, senyors. Si quan el varen treure de la Rambla l' haguessin portat, com oportunament va indicar LA ESQUELLA, al Museo Arqueològich, lo del diumenge no hauría succehit.

¿Que no ho veuhen que, ab l' historia que té, l' urinari famós ha d' exercir sobre certa gent una sugestió deplorable?

«Ya era hora—d'fu el senmanari dels *hermanos Ulled*, que, joguet del seu inagotable candor, s' imaginava que 'ls regidors rradicals entrats á la Casa Gran anavan á no deixar allí *títtere con cabeza*—ya era hora de que nuestros enemigos conocieran el verdadero lerrouxismo.»

Nosaltres no l' hem conegut ara... perque ja feya anys que 'l coneixíam.

L' ÚLTIMA ATRACCIÓ

—Ayay! Li fica 'l cap á dintre de la boca, y no se li menja!...

—No, dona... No veus que té la precaució d' untarse 'l cabell ab pomada... A la bestia li fa fástich!...

El qui ha conegut al *verdadero lerrouxismo* es el poble ignocent y bonatxó, que d' aquestas cosas sol sempre enterarsen una mica tard.

L' ha conegut llop famolench, tirantse furiós sobre las varas de tinent d' arcalde y tractant d' acaparar *sin pizca de pudor*, com ab frase cruament realista d' un diari, *los más ventajosos puestos de las más pingües Comisiones*.

El senmanari dels *hermanos* té rahó.

Ya era hora de que aixó ho vejessin fins els cegos.

Fullejant un diari de Madrit el tomo del *Anuari Estadístich* que acaba de publicar l' Ajuntament de Barcelona, fa 'l descobriment de que es tan gran el número d' analfabets que hi ha aquí, que 'l 38'75 per cent dels habitants de la nostra ciutat careixen en absolut d' instrucció elemental.

«La revelación—d'eu—es muy significativa, si se considera que hay en España diez ciudades que tienen, proporcionalmente, menos analfabetos que Barcelona.»

Y, gronxantshi ab fruició y ab més intenció que un Miura, pregunta finalment el citat periódich:

«¿Qué les parecen estos datos á los superhombres de Cataluña?»

Per tant, pregunta per pregunta:

¿Qué 'ls semblan aquestes dades als superhombres de Madrid?

Demá dissapte publicarà el nostre estimat company el popular senmanari *La Campana de Gracia* un número extraordinari, dedicat principalment á la qüestió del Marroch.

Anirá espléndidament il·lustrat y es segur que cridarà poderosament l' atenció.

Hi haurá que llegirlo.

La comissió d' Estadística del nostre Ajuntament sembla qu' está empenyada en donar á llum un periódich, diari ó setmanari, que 's titulará «Gaceta Municipal.»

Bueno...

Pero ¿quí l' ha de dirigir aquesta publicació?

¿El catastrólich Valentí?... ¿El postalero Vinaixa?...

Si aquests han de dirigir el diari de la Pubilla, no 'n díguin *Gaceta*... Així, no arriba ni á *gacetilla*.

El governadó es al Tibi, l' arcalde es á Badalona... De modo que, á dintre 'l casco... ¡no hi fa res que hi tirin bombas!

Si deixém apart els calendaris y 'ns fixem solament en la temperatura, no podém pas dir, encare, que havém entrat al estiu rigurós.

Y es ben extrany, perque altres anys, en aquest mateix temps, ja estavam tips y cuyts de ventarnos ab el barret, pels carrers de Barcelona.

Ara li dirém lo que 'ls *parecen*.

Cert es, com el diari á que 'ns referím fa notar, que l' analfabetisme alcanza en la nostra ciutat proporcions desconsoladoras.

Peró també es cert que la majoria dels analfabets—per no dir tots—qu' ensombreixen el cens barceloní no podrien treure en la nostra terra la fé de batisme.

Busquis el seu origen y 's veurá que de cada cent, noranta vuyt, son aragonesos, valencians, andalussos, castellans, gallegos, es dir, forasters, portats á Barcelona per la corrent inmigratoria que comensada el 1888, any de la ditxosa y encare no prou ben estudiada Exposició Universal, ha seguit en *crescendo* fins als nostres días.

LA PROTESTA CONTRA 'LS TOROS

Y vosté, senyor Tiberi, se creu que ab aixó n' hi ha prou?...

¡Uy, no 'n necessita pocas de banderillas de foch!

EN MORERA SE 'N VA Á AMÉRICA

Per cert, que lo qu' es bó per uns resulta ben desastrós pels altres. L' altre día ho deya un fabricant de gasseosas:

—Con més tardi la gent á suar, més aviat suarém nosaltres.

En Palaudarias se 'ns en vá á estiuhejar y ha d' agafar el primer tren.

El vespre abans avisa á la seva minyona:

—Demá cridam á tres quarts de quatre.

Per allá á las tres, nostre home 's desperta y sent la criada que passa y traspasa per davant del quarto.

Exclamació de 'n Palaudarias:

—Volst'hi jugar que aquest diable de xicota será capassa de no cridar-me... y no podré marxar!...

NOTAS DE CASA

El Círcul de Propietaris de Gracia tingué la galantería d' invitar-nos al Ball de societat y á la funció qu' en son magnífich local celebrá el día 4 del corrent. Al mateix temps ens ha fet saber que té molt adelantats els preparatius del ball Blanch y Ne-

¡Quedeuvos aquí sols, burgesos, ensopits, rassa del tant per cent!... ¡No 'n tastareu de poesía!...

gre y altres festeigs projectats pels días de la Festa Major de la populosa ex-vila.

... També la Societat Intima ens convidá á la Vetllada celebrada el passat dissapte en honor del seu president honorari D. Joseph Ventura Tuldrá.

... El Casal Catalá de Buenos Aires ens ha enviat els programas de las Vetlladas que aquesta simpática entitat doná en els seus salons, el día 31 de Maig á la memoria de l' Enrich Ibsen y 'l 19 de Juny á la del immortal Cinto Verdguer.

... El vinent diumenge, al Ateneo Obrer del Districte Segon (Teatro Olimpo) tindrà lloch un gran Festival á benefici del jove cobrador del Centre Autonomista de Dependents del Comers y de la Industria, don Emili Guillemí, qui 'l dedica á aquesta popularissima y cada día més florent societat.

... S' ha constituhit á Barcelona una Comissió de joves ab l' únich objecte de recullir fondos ab els quals adquirir y regalar una llasada á la bandera de la Unió Catalanista. Tota la correspondencia ha de dirigir-se al President de dita Comissió, don Francisco X. Casas y Briz, Condal, 24, entresol.

La Societat El Artesano Graciense prepara pel 15 del vinent Agost, dia de la Festa Major, un interessant Certamen literari. Segons el Cartell qu'hem rebut, hi ha oferts deu premis, haventse d'enviar els treballs que hi concorrin, per tot el dia 8 d'Agost, al Sr. Secretari del Jurat calificador, Travessia de Sant Antoni, 16 y 18, Gracia.

TRENCA-CAPS

XARADA

¡VINGAN ELS COLOMS!

Senyors colombófls: vingan els dos coloms que á mí 'm tocan. Ja he trobat las solucions després d' estar dugas horas

FRUYTA DEL TEMPS

DON CLODOALDO: —¡Una figuera de moro que fa pinyas!... ¡Qué deu ser aixó?
—¡Qué vol que sigui!... Botánica simbólica.

barrinant pera poguer menjá arrós d' arrós, si 'm donan el premi, perque suposo que aixó no será una broma.

Y per lo que pogués esser no 'm feu pas del centre vostre soci honorari, perque faría moltas destrossas.

Las solucions, son *Pen-tá-gra-ma* y *Re-me-di-a-ri-as*; doncas, caballers, jo també 'm sento generós, y com un home vos convido á desxifrar aquesta xarada tota.

Figureus que tinch un tres, la *Tres-quinta* se l' emporta, se 'l menja en el *tersa-quart* y quan *quarta-tres* se troba, corrents agafa una mitja *cinch-prima-inversa* y com boja

se dona cops á la *hu-cinch* y es fa un tip de *tres-segona*.

Res més; si la endavineu jo no us daré cap bestiola (perque no puch oferirvos mes que pussas, y en tinch [moltas] pro usconvido á tots á veure.. com me menjo els coloms [vostres].

A. S. MATRÁS

QÜENTOS

Una senyora entra precipitadament á la farmacia.

—¡Ay, desgraciat!... ¿Sab qué m' hi ha posat aquí, en comptes de quinina en polvo?... Estrignina, nada menos!...

El farmacéutich ab tota calma:

—Ah, sí?.. Aixís, donchs, m' haurá de donar dos rals més.

En una reunió, una senyora de més de mitja edat, disgustada perque ningú li dirigeix la paraula, exclama, dirigintse á un senyor del seu temps que té á la vora:

—Avans els homes eran més galans ab las senyoras.

El senyor, *al quite*:

—Sí, pero, també ha de confessar que avans las senyoras eran més jovas que ara.

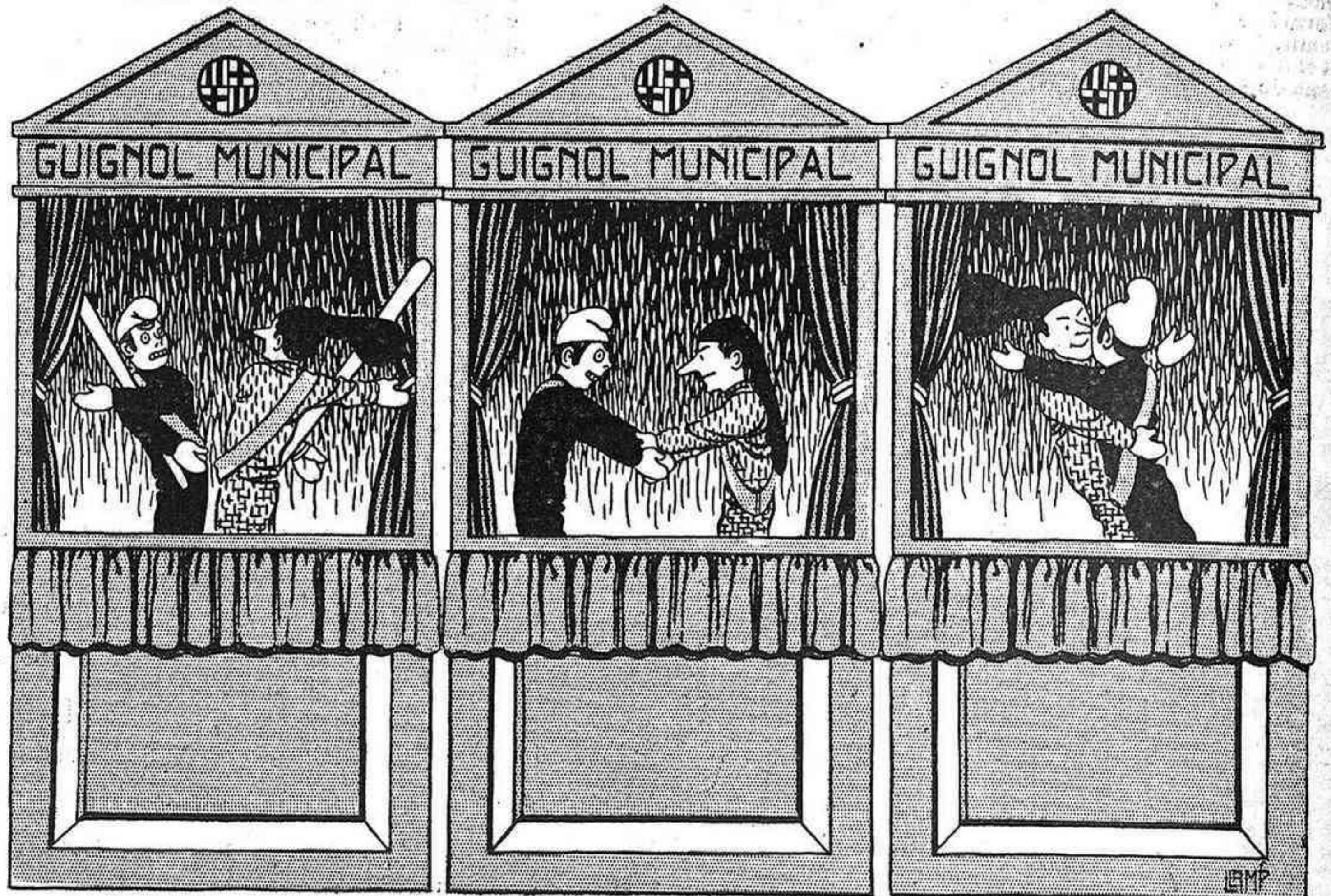
Entre artistas, á can Pa-rés:

—Noy, qué gent davant del teu paisatge!... y que s' hi está rato, eh?

—Oh, ya ya... Com que no 's cansan d' admirarlo.

—¿Vols dir que s' hi están per admirarlo?.. ¿Jo 'm creya que buscavan la *pas-toral*

PUTXINEL-LIS

ACTE PRIMÉ: El Tófol crida
y diu que ho vol matar tot.

SEGÓN: S' amanseix el Tófol,
y el Titella diu:—Bien, noy!

TERCER: Va d' americana...
ly ja la ballan tots dos!

SOLUCIONS

AL CONCURS XARADÍSTICH

INSERTAT EN EL NÚMERO ANTERIOR:

XARADA I.—Pen-ta-gra-ma.

XARADA II.—Re-me-di-a-ri-as.

Total de Solucions rebudas fins abans d' ahir, dimecres:

517

Concursants que han endevinat las solucions exactas:
els que tenen els resguarts números: 2-3-5-6-8-15
16-17-20-21-22-24-25-30-33-39-41-42-47-
50-51-55-56-59-62-64-67-68-73-74-75-86-
88-89-90-91-94-95-97-98-99-100-101-102-
103-104-107-109-110-113-117-118-119-120-121
123-128-129-132-133-134-136-137-142-149-152
154-155-156-158-159-161-162-163-164-165-166
170-171-172-175-176-179-186-189-191-192-194
195-204-207-209-210-212-214-216-217-218-220
221-222-223-225-228-230-231-232-233-235-236
237-238-239-240-241-242-244-245-248-251-252
253-254-257-261-262-264-265-266-270-273-279
281-289-291-295-296-301-306-307-312-319-321
322-330-338-347-350-351-352-355-360-362-365
366-369-381-383-387-388-389-390-391-393-395
396-397-398-399-400-401-405-406-407-411-417
418-419-421-422-423-424-426-429-431-433-434
435-436-437-438-439-440-441-444-446-447-450
451-453-454-455-458-461-463-466-467-470-471
472-473-475-476-477-479-480-481-483-484-486
487-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498
499-500-501-503-505-506-507-508-511-515-517

Tindrán dret, donchs al premi de una cistella ab DOS coloms vius, segons base 1.ª del Concurs, els endavinayres que 's presentin ab els resguarts números 2-3-5-6-8-15-16-17-20-21-22-24-25-30-33-39-41-42-47 y 50 y quals noms y domicili particulars corresponen á:

- 2 Joseph Cullerell—Hospital, 102, 1.º, 2.^a
- 3 Francisco Bonastra—Elisabets, 9, 3.º, 2.^a
- 5 Joaquím Maynés—S. Francisco, 5, principal.
- 6 Joseph Soler—Carme, 23, tenda.
- 8 Francisco Presseá—Gerona, 35, 4.º, 1.^a
- 15 Vicens Badía—Cassadors, 2, 2.º, 1.^a
- 16 Guillem Franch—Encarnació, 27 y 29, Gracia.
- 17 Joseph Galicia—Culebra, 45.
- 20 Enrich Junyent—Rambla S. Joseph, 1, 3.º, 2.^a
- 21 J. Modolell—Martí, 50, baixos, Gracia.
- 22 Joan Ribas—Mallorca, 198, 3.º, 1.^a
- 24 Joseph Corominas—Pí, 16.
- 25 Jaume Homs—Balboa, letra M, 3.º, 2.ª, Barceloneta
- 30 Joseph Vila—Ronda S. Pere, 50, 4.º, 1.^a
- 33 Joseph Puig Ferré—Passatge d' en Bertrán, 4.
- 39 Salvador Giralt—Laurel, 61, 3.º, 1.ª, Pueblo Seco.
- 41 Manel Rotllan—Bot, 4 bis, 2.º, 2.^a
- 42 Adelina Gaspar—S. Guillermo, 3, S. Gervasio.
- 47 Llorens Carbó—Dos de Mayo, 89, 1.º, 1.^a
- 50 Antonio Mata—Ronda San Antonio, 76, 2.º, 2.^a

Preguém als agraciats se serveixin passar á recullir el premi avuy mateix, de 9 á 12 del matí, á la Librería Espanyola, Rambla del Mitj, 20.

Com que no tenim colomar, y las bestiolas, pobretas, s' anyoran, recomaném no deixin de retirarlos avuy, donchs demá 'ns veuríam obligats á retonarlos al Centre Colombófil.

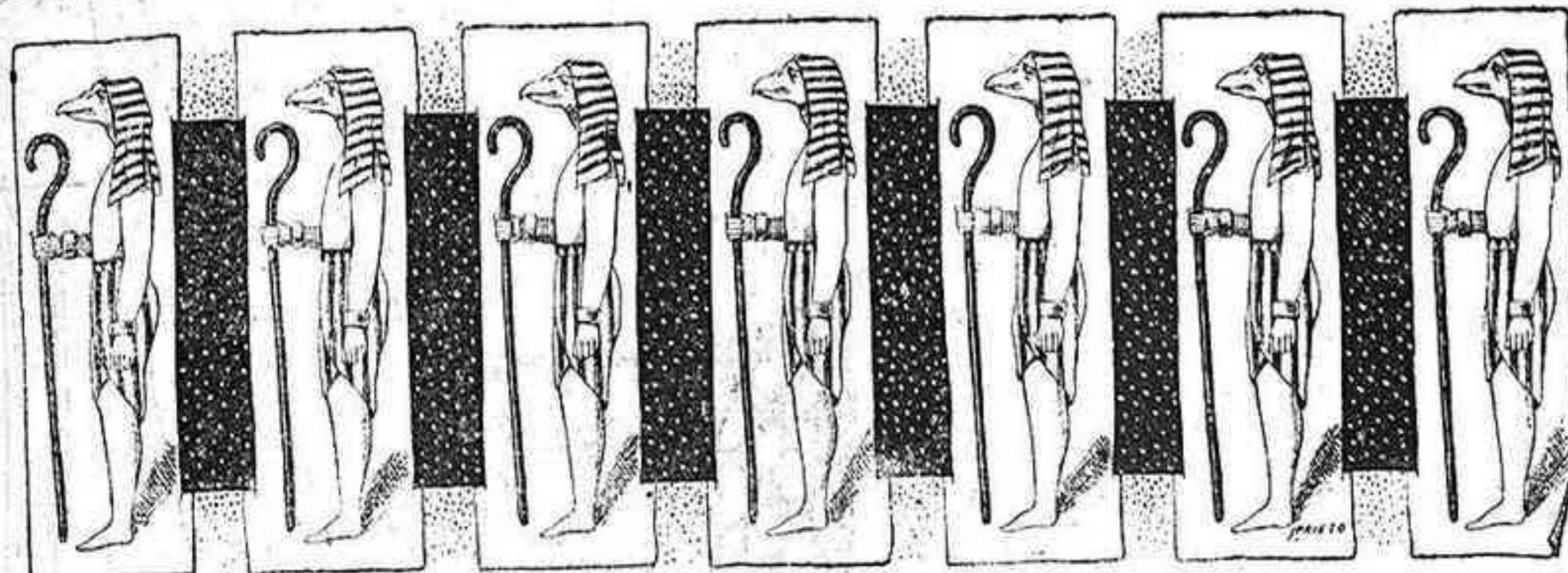
Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

TOTAL ENDEVINAYRES. . . 242

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

COLECCION DIAMANTE (Edición López)

Obras de los más notables escritores nacionales y extranjeros publicadas en tomos de unas 200 páginas en 8.º menor

VAN PUBLICADOS 107 TOMOS

<p>1. R. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.
2. — Doloras, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie
7. — Colón, poema.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie
13. E. Pérez Escrich. Fortuna.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz
15. F. Urrecha. Siguiendo al muerto
16. A. Pérez Nieva. Los humildes.
17. S. Rueda. El gusano de luz.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.
19. C. Frontaura. Gente de Madrid.
20. Miguel Melgosa. Un viaje á los infiernos.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplán!
23. T. Guerrero. Gritos del alma.
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.
27. J. López Silva. Migajas.
28. F. Pí y Margall. Trabajos sueltos
29. E. Pardo Bazán. Arco iris, cuentos.
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.
31. M. Matoses (Corzuelo). ¡Aleluyas finas!
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).
33. } A. Flores. Doce españoles de
34. } brocha gorda.
35. José Estremera. Fábulas.
36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas.
37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.</p> | <p>38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.
39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.
40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.
41. } Jacinto Labaila. Novelas inti-
42. } mas.
43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascongados.
44. F. Pí y Margall. Diálogos y Artículos.
45. Charles de Bernard. La caza de los amantes.
46. Eugenio Sué. La Condesa de Lagarde.
47. R. Altamira. Novelitas y cuentos
48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
49. R. Soriano. Por esos mundos...
50. L. Taboada. Perfiles cómicos.
51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
52. J. Ortega Munilla. Fifiña.
53. F. Salazar. Algo de todo.
54. Mariano de Cavia. Cuentos en guerrilla.
55. Felipe Pérez y González. Peccata minuta.
56. Francisco Alcántara. Córdoba.
57. Joaquín Dicenta. Cosas mías.
58. López Silva. De rompe y rasga.
59. Antonio Zozaya. Instantáneas.
60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire
61. L. Taboada. Colección de tipos.
62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
63. Angel R. Chaves. Cuentos de varias épocas.
64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.
65. Francisco Pí y Arsuaga. El Cid Campeador.
66. Vital Aza. Pamplinas.
67. A. Peña y Goñi. Río revuelto.
68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios
69. Nicolás Estévanez. Calandracas.
70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.</p> | <p>71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.
73. F. Barado. En la brecha.
74. Luis Taboada. Notas alegres.
75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.
76. A. Zozaya. De carne y hueso.
77. X. de Montepín. Muerto de amor
78. Conde León Tolstol. Venid á mí...
79. A. Calderón. A punta de pluma.
80. Enrique Murger. Elena.
81. Luis Taboada. Siga la broma.
82. L. G. de Giner. La Samaritana.
83. Cyrano de Bergerac. Viaje á la luna.
84. E. Antonio Flores. ¡Huérfanal
85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.
86. A. Pestana (Cafel). Cuentos.
87. Angel Guerra. Al sol.
88. T. Dostolewsky. Alma infantil.
89. E. de Amicls. Aire y Luz.
90. L. Garofa de Giner. Valentina.
91. E. de Amicls. Manchas de color.
92. Voltaire. Zadig y Micromegas.
93. M. Ugarte. Mujeres de París.
94. } Obras menores de Cervantes.
95. }
96. J. Pérez Zúñiga. Chapuceras.
97. Voltaire. Cándido.
98. Goethe. Las amarguras del joven Werther.
99. J. Benavente. Teatro rápido.
100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
101. J. León Pagano. La balada de los sueños.
102. A. Guerra. Polvo del camino.
103. Camilo Castello Branco. María Moisés.
104. Graella Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
105. Antología taurina.
106. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.</p> |
|--|---|---|

Precio de cada tomo, 2 reales

Pronto aparecerá el tomo 108, titulado: **LA NODRIZA**

El Llibre dels Petóns

AMORETAS A CAU D' ORELLA

PER

J. BURGAS (Mayet)

Preu: 2 rals

JUANITA LA PERFECTA COCINERA

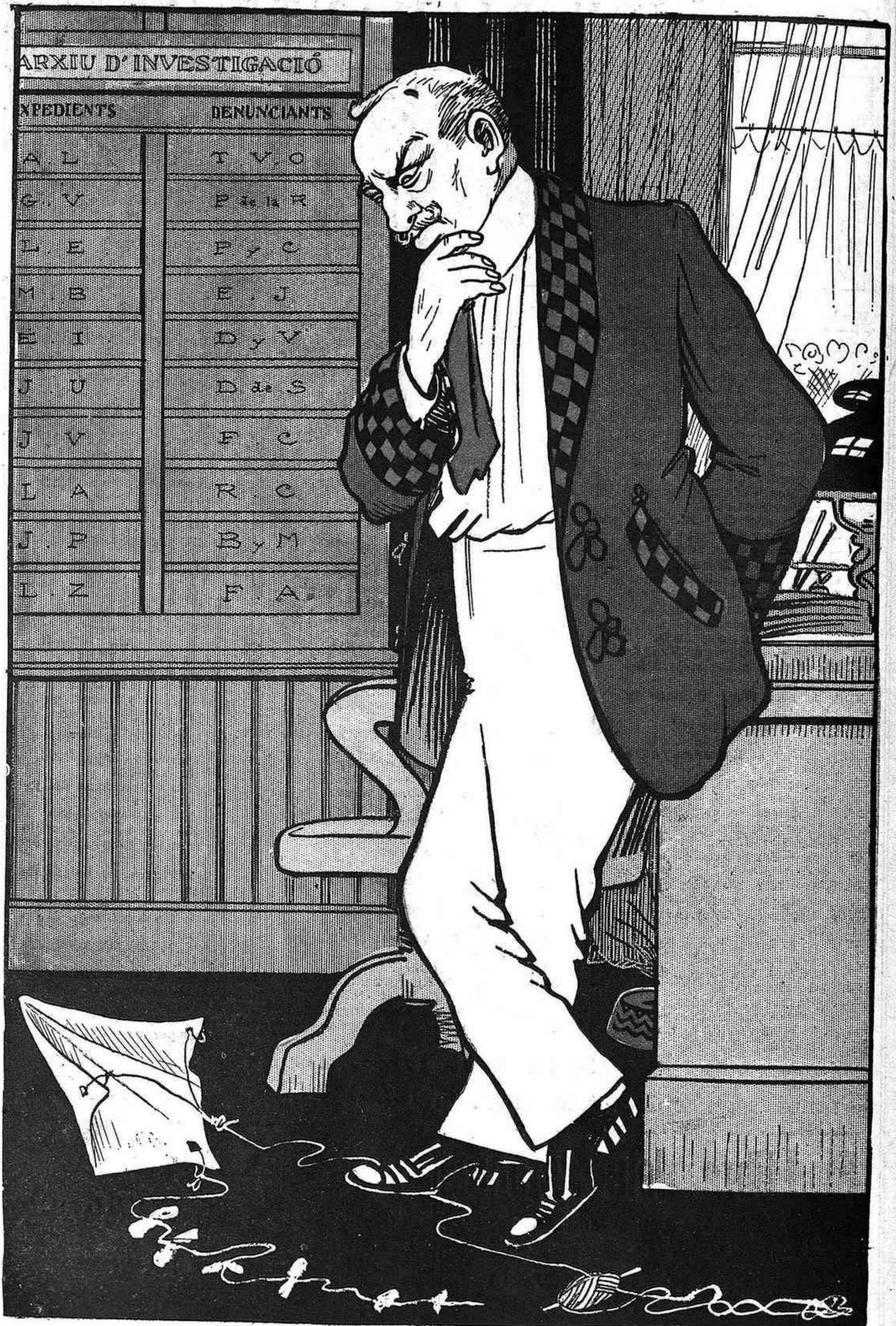
·POR

CAROLINA GÓMEZ DEL VALLE

Precio: 2 pesetas — Encuadernado, Ptas. 3

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

ELS DUPTES DE MR. ARROW

—¿Qué faig?... ¿Esqueixo ó no esqueixo la grúa?...